

comerciu infloritor, i-am edificat un port puternic; nu le supărăm limba, libertatea, ăr pentru astea ne dau în schimb credincioasă alipire la patria mamă și la națiune; ne stimăză stindardul și constituția.

Fundul regesot*) aș-măne îl le-găm pe două locuri cu comerțul lumesc, nu le supărăm limba, averea, însă până aș n'am auditu decât de ceea ce li suntem datori și ori de câte ori a amenințat primejdia acestă țără și națiune, i-am aflat sigur în tabăra contrarilor.

Se vestese, că Banul încredințază iubirea ospitală a Croaților față cu Maghiarii, decă aceștia voru visita esposiția croată din Agram. După ce ei au strigat Jivio tuturor inamicilor acestei țări și națiuni; după ce au invitat pe toți dușmanii noștri, dică, că ne vor vedé bucuros decă vom merge. Despre asta ne asigurăză autoritatea Banului. Dér atăt se fi soăduț oșpeții, încăt trebuim și noi și decă vecina noastră Austria ne-a chiamat anul trecut la esposiția ei ca pe cei dintău, bun vom fi noi aici (in Agram) ca cei din urmă?

La regretul, ce a avut națiunea la 1861, când a murit Sechenyi, sub domina provisorului, a participat și Croatul cu Ungurul. S'au recitat requiem-uri și in bisericile săsești și valache. Compătimirea acestă n'a căduț bine, nu vom uita-o niciodată. Dér la oșpătul ce-lu serbeză ioc și colo domni pentru frângerea puterii noastre naționale, mulțămim frumos, dér nu vom lua parte.

Era acestă, in care apucă putere agitațiunile in contra națiunii și statului, nu este a noastră. Croația, Fiume, Brașovul, Sibiul, Bistrița, Dunărea de jos, regiunea Tatrei n'au sporit și nu s'au întărit, sub acestă eră, in libertatea politică și cetățenescă; nu acestă eră li-a susținut caracterul de rassă și limbă, ci era națiunii maghiare.

Mai multe speranțe noi nu putem da, decât am dat până acum. Noi nu voim să ne înșelăm pe noi, dér nic pe ei. Ceea ce încă e aș al nostru, nu promitem a da, fiind-că noi încă și mâne voim să fim stat național.

Nu batem clopotul într'o dungă, pentru că contele Szapary se jocă cu chibritele, dér se grijim și noi, și ei!

CRONICA POLITICĂ.

— 3 (15) Septemvrie.

— Din incidentul petreceri Majestății Sale la Bistrița, organul guver-

*) Înțelege acea parte a pământului locuit și de Sași din Ardeal, care se numea odinioară fundus regius.

namental din Clușiu, „Koloșvár“ scrie un articol de fond in care „deocamdată nu reflectă la năsuțele aprăpe ne-loiale ale unor Sași ultraști, cari au voit să conturbe sərbătorea dela Bistrița,“ dér se mărginesc a se ocupa numai cu răspunsurile Majestății Sale date deputațiunei comitatului și metropolitului Miron Roma ulu. „Koloșvár“ așă, că „răspunsul de care fu împărșit metropolitul Miron, pôte servi ca lecțiune serioasă și admoniătoare ultraștilor valah, cari prin agitațiunile lor neînfrănte și antimaghiare îndreptate in contra statului, au dus'o in ore cari privințe până la estrem. Monarchul presentă statul legal și Valahiei ca cel mai solid bastion și decă — filosofeză Koloșvár — acestă este o îndrumare pentru preoțime, ca să cultive pacea între naționalități și este o admoniare pentru aceia, cari adese abusând de chemarea lor sfântă, îndemnă pe credincioși la ură de rassă.“ După acestă mai scrie: „Avé-vor rezultate admonițiunile desu repetate ale regelui? Convinge-se voru așanumiții politici naționali ai Sașilor, Valahilor etc. oă in visurile lor, in ura lor nu pott conta la spriginul nimeniua, — și mai puțin la înclinările domnitorului?“ Aceste întrebări, dică „K-r.“ reasă din răspunsul Monarchului și decă voescu naționalitățile să și cultive limba, să se bucure de drepturile lor bisericesci și școlastice, atunci se o înțelegă acestă și — veđi domne — se caute să trăiescă in bună înțelegere cu „ei“ — cu Ungurii!!

— Vorbind despre cestiunea Dardanelor, diarul „Romanul“ își exprimă temerea, că Rușii vor trece cătu de curând prin România spre Orient, și că călătoria Regelui Carol la Veneția, nu e pentru regina bolnavă, ci are scopuri politice. Regele voesc să se asigure, că ore puterile centrale și Anglia sunt hotărîte să apere România, la casă de acestă va fi amenințată de Rusia. Asemenea și „Hamburger Nachrichten“ își exprimă temerea despre procederea Rusiei in cestiunea Dardanelor. Despre acestă am amintit in numărul de er. „Neue Freie Presse“ vorbind despre aceste două diare, combata aserțiunile lor, dicend că sunt fantastice. „Ceea ce privesc călătoria regelui Carol la Veneția, dică foia din Viena, este destul de clarificată prin suferințele reginei, încăt nu e de lipsă să se afe alte motive. Cu cine va vorbi regele Carol despre politică in Veneția? Dór cu ténurul duce de Aosta; oăci afară de acesta nu se aș in Veneția nic un membru al familiei regesc de Savoya, ba nic un ministru italian nu

se aș in Veneția. Căt despre enunțatiunile lui „Hamb. Nach.“ dică „Neue Freie Presse“, că și aceste sunt lipsite de ori ce basă reală și sunt pure fantasii.

— Diarului „Naționalul“ din Bucuresot i-se împărșese că in Basarabia se fac concentrări de trupe. Se dică, că la Tiraspol lângă țermul stâng al Dniestrului, au sosit trupe noue. Regimentele dimprejurul Tiraspolului au primit ordin să mērgă la Chișineu, Reni, Bender și Ismail, va se dică că efectivul trupelor in Basarabia este de 60,000 de soldați. Intre Tiraspol și Razdelnaja s'au construit peste 10,000 de corturi.

— Diarului „Times“ i se scrie din Petersburg, că in luna lui Aprilie 1892 se va ordona o mobilizare generală a armatei rusesce, pentru ca să se probeze in mod practică noua organizare a armatei rusesce.

— Diarul „Novosti“ anunță, că cu ajutorul sindicatului parisienu, in care se aș și reprezentanți ai pressei, între cari și „Journal des Debats“, se va întemeia o societate pe acții, pentru înființarea unei școle medii cu limba de propunere francesă; numai istoria rusescă și limba rusescă și pentru ortodoxi și religioasa, se va propune in limba rusescă. Guvernul nu va face acestei întreprinderi greutăți principiare. Comisiunea pentru esecutarea acestui plan s'a și formată deja.

— Din Petersburg i se scrie diarul „Posener Zeitung“, că Țarul și Țarina voru visita țilele acestea curtea din Berlin și că împăratul și împărătesa Germaniei vor călători in Octomvre la Petersburg, pentru ca să ia parte la nuata de argint a Țarului.

Primirea deputațiunilor la Bistrița.

Dăm loc așă discursului prin care Escelența Sa Metropolitanul Miron Romanul a salutat in fruntea deputațiunei bisericeii orientale pe Majestatea Sa:

Majestatea Vostră cesară și apostolică regescă, Preagrațiose Dómne!

Intre raporturile noastre interne din țără, cari dau une-ori ansă la ingrigiri îndreptățite, ne servesc totdeuna spre mare mângăiere sufletescă, a soi cu gratitudine, că Majestatea Vostră, preagrațiosul nostru Domn și Rege, Vē îndurați preagrațios a Vē estinde grațiile de domnitor și grijea părintescă deopotrivă asupra tuturor supșilor credincioși, fără deosebire de religioasa și naționalitate; aș însă, când și noi in

rēndu cu celelalte corporațiuni eclesiastice și lumesot presentate aici, avem fericirea de a Vē saluta pe Majestatea Vostră, supremul protector al bisericeii noastre, cu cea mai profundă reverință omagială, in acestă ținut estrem al archidieceei noastre, bucuria ne este deplină și — sperăm — nescabilă.

Nutrēcă alți ori și ce părere despre năsuțele bisericeii noastre naționale, care a trecut prin multe adversități, noi și la ocaziunea acestă putem asigura sərbătorește pe Majestatea Vostră, că preoțimea și poporul credincios al bisericeii greco-orientale române din patriă își va păstra totdeuna nepătate cele mai principale virtuți cetățenescot: fidelitatea tradițională și alipirea firmă către gloriosul tron al Majestății Voștra, de asemenea și respectul omagial față cu legalul organism de stat, și peste tot va face pentru promovarea binelui comun tot ce i este posibil prelângă scutirea intereselor vitale, îndreptățite și patriotice ale religioasa și naționalității noastre.

Pe lângă acestă esprimare sinceră și nealterabilă a devotamentului nostru omagial, ne luăm totodată voi a recomanda și pe viitor cu cea mai profundă reverință biserica noastră și instituțiunile ei fundamentale grației de Domnitor nescate și grijei binefăcătoare părintescot a Majestății Voștre; ăr după tôte acestea innoindu-ne piósele rugăciuni de tôte țilele, implorăm diu adăncul sufletului binecuvēntarea lui Dumneșu peste Majestatea Vostră, ca intențiunile, ce le aveți ca princoipe înțelept să le puteți realiza încă într'un lung șir de ani spre fericirea poporelor Majestății Voștre credincioase și mulțămitoare. — (in limba română): Majestatea Sa, preagrațiosul nostru monarch, se trăiască la mulți ani fericit!

Răspunsul Majestății Sale l'am publicat er in tótă estensiunea sa.

SCRILE ȚILEI.

— 3 (15) Septemvrie.

Manevrele la Bistrița. La aceste manevre operază două divisiuni de infanterie, ca partiă de nord și de sud, la care e de observat, că partiă de sud e întărită prin o divisiune întregă de honveđi infanterie, prin urmare partiă de sud e mai tare ca cea de nord. Conducerea manevrelor o are comandantul de corp, generalul de cavalerie br. Szveteney și cu șeful statului său major, contele de Ganesch, cari sunt stabiliți in Bistrița. Ca arbitri ai manevrelor sunt: Locotenentul-mare-

al istoriei române in călătoriile sale in Germania a descoperit la Wiesbaden mai multe documente istorice române. Afară de conținutul lor istoric, sigilele acestor documente au un deosebit interes pentru istoria noastră mediă. Intre acestea avem un sigillum maius dela Vlad Dracul (1431—45) cu inscripțiune latină. Asemenea sigilla maiora cu epigrafe latine numai șese ne sunt cunoscute până acum și care fiind din vremile cele mai vechi ale Domnilor români, dovedesc in de ajuns, că vechii Domni români aveau și cancelariile lor latine. Un alt document dela Vlad Dracul are un sigillum minus cu inscripțiunea: „Sigillum Ioan (nis) Vlad Voivoda (e).“ Din acestă inscripțiune reiese, că abreviațiunea Io, care de obicei vine înainte in titlurile diplomatice ale vechilor Domni români, nu e decât un nume adoptiv: Ioan (Ioannes). Din sigilele atērnate la acestă documente se constată, că vechia emblemă a României (Valachia) nu era corbul, cum s'a creduț

până acum, ci vulturul.

Incăt pentru Hunfalvy referentul face următorea justă apreciere:

„Broșurele lui Hunfalvy sunt numai nisce simple scrieri politice, cari neocupându-se cu cercetarea adevărului istoric, scopul lor se mărginesc numai la combaterea aspirațiunilor naționale ale Românilor și la contrastele dintre Români și Unguri. De aceea trebuie cu desăvērșire eliminate dintre operele istorice privitoare la Români. Același caracter ilu au și scrierile profesorului Pic, care însuși declară categoric in prefața cărții sale, că elu scrie ca slavon și astfel prin acestă prismă slavonă nu vede in țerile române decât numai Slavii.“

Cu privire la lucrările limbistice, referentul ne dă un important resumat cronologic-istoric in care între altele vorbind și despre Dictionarul lui Cihac dică cu drept cuvēnt, că acest Dictionar conține esplicațiuni cu totul neesacte și etimologii fantastice, cari duc pe cale greșită pe ori

ce străin invētat, după cum s'a costatat la deosebite ocaziuni in șinul Academiei române.

Acest interesant capitol, care merită o deosebită atențiune referentul ilu încheie in modul următor.

„Aici e locul de a ne lua rămasă bun pentru totdeuna dela doi mari filologi români din secolul nostru. Unul dintre acești invētați era Timoteiu Cipariu, prepositul la capitolul mitropolitau din Blășiu, Transilvania, renumit in același timp ca istoric și filolog, însă ocupațiunea lui principală in tótă viața sa a fost cercetarea limbei române. Elu a fost, așa dicend, întemietorul studiilor istorice in privința limbei române și a contribuit in mare parte la introducerea literelor latine in scrierea română. A sistemizat gramatica și ortografia română și chiar ad-versarul său literar, d-lu Maiorescu, profesor universitar, se esprimă in privința lui astfel: Cipariul are meritul de a fi sistemizat in modul cel mai conscișios

și consecuentă etimologia in limba română.“ Elu a murit in anul 1887 admirat și plānsu ca cel mai mare filolog român al secolului present.

„Un alt filolog român renumit la gimnasiul din Cernăuți in Bucovina. Elu, ce e drept, inventase o nouă ortografie in limba română, care între anii 1860—80 era întrebuintată de toți Bucovinenii și care mai târziu, dovedindu-se a fi nepractică, a căduț. Adevărata mărime însă a acestui bărbat consista in influența, pe care a avut-o in Bucovina in ceea ce privesc redeșteptarea simțemētului național român. Elu a desfășurat o activitate apostolică pentru cultura națională a Românilor din Bucovina.

„Amēndoi acești bărbați au format o adevărată epocă in istoria culturai și literaturai Românilor.“

In fine, mai repetând încă odată, că raportul D-lui N. Densușianu merită să fiă cunoscut cititorilor noștri, noi ilu felici-

șală cav. de Thyr, generalul Cronebold, generalul Zaitsek, colonelul Farkas, majorul Wolny, majorul Pall, căpitanul Bauer, căpitanul conte Wallis și locotenentul Ianitsek.

La școlile române din Blășiu au fost înscriși pentru noul școlastic 688 de tineri, dintre cari 388 la gimnasiu, 69 la preparandă, 168 la școlile primare de băieți, 61 la școlile de fete și au fost înscrise 51 de copile. Aci nu sunt scoțiți elevii din seminariul teologic, al cărora numărul ărași se ucră la vreo 60, ori mai bine.

In capitulul gr. cat. din Lugoșu a fost numit canonic nou d-lă Mihailă Periană, fost secretar episcopesc și notar consistorial în Lugoșu.

Musica crășenescă va da un concert mâne Mercuri în 16 Septembrie n. c. în sala hotelului „Europa”. Inceputul la 7½ ore siera.

Strossmayer și fișpanul din Agram.

Fișpanul din Agram, Kovacevic, nu de mult publicase în colonele lui „Egyetertes” un articol, în care prezentă pe Strossmayer, episcopul dela Diacovar, ca pe un risipitor, din ale cărui averi colosale n'are să rămână nimic pentru urmașii lui.

Ca răspuns la aceste atacuri, direcțiunea domeniului episcopesc publică în „Agramer Tagblatt” o declarațiune, în care prezentă starea domeniului episcopesc astfel:

Când Strossmayer a ocupat scaunul episcopesc a aflat în casă 1478 fl. De atunci el a ridicat această sumă la 1,600,000 fl., ale cărui interese vor rămâne pentru succesorii lui. Proprietatea intră în totă regula. Are 1000 de oi, 1000 de porci, 174 vite de jug, 154 de cai și mănzi, și 250 vite de prăsilă. Avera imobilă este asigurată la banca „Slavia” pe 220,000 fl., 6 edificii pe 280,000 fl. Taxa de asigurare, care ucră la 5000 fl. pe an, este plătită înainte pentru 5 ani de zile. Secerișul din acest an reprezintă o valoare de 140,000 fl. Mai multe mii de jugere de pământ arător au fost canalizate.

Nu-i adevărat, că înainte de asta se ferbeau mai multe mii de oale de vinarsă de prune, căci mai mult de 100 de oale nu s'au fertă nici ndată. Ceea ce afirmă fișpanul Kovacevic despre administrarea risipitoare, se referă exclusiv numai la intervalul, în care domeniul episcopesc a fost administrat de amicii fișpanului. (Acușățiunile, se referă la Miko Hovat, actualul președinte al dietei croate).

Acușățiunile ce i-s'au făcut episcopului din cauza vânderei unor păduri, sunt neintemeiate, deoarece din banii primiți din această vânzare, episcopul a făcut o fundațiune de 400,000 fl. pentru succesorii săi; acesta a făcut-o el din inițiativă proprie și înainte de ce guvernul ar fi fost încunoscintat despre vânzarea pădurilor.

După acestea se arată în declarațiunea memorată, că fișpanul Kovacevic are o mână asupra lui Strossmayer, deoarece acesta a huiduit din Diacovar, din cauza imoralității, pe un profesor de teologie, care era bun amic al actualului fișpan (pe atunci numai vice-span). Se publică totă odată și 2 epistole ale lui Kovacevic, din cari se vede, că încă prin 1874—5 Kovacevic a rugat pe Strossmayer, ca să-l recomande banului pentru postul de vice-span, pe care apoi la recomandare lui Strossmayer l'a și dobândit.

Se vede treba, că vrednicul episcop croat are să îndure multe sicașări din partea uneltelor unguresci.

Societatea „Petru Maior”.

Am primit zilele acestea raportul general al societății de lectură „Petru Maior” a tinerimii române dela universitatea din Budapesta, pe anul școlastic 1890—91.

Din acest raport aflăm, că cu sfârșitul anului școlastic 1890—91 s'au încheiat 30 de ani de când există această societate, unicul centru cultural românesc pentru tinerimea română universitară din țările de dincoace de Laita. Conduși de zel și conștiință, tinerimea s'a grupat și în anul trecut școlastic în jurul acestei societăți, pentru de a-și implini sfânta datorință față de sine și față de neamul său: dezvoltarea în cultură, în limba românească și lăptirea spiritului de colegialitate, cari formază scopul societății. Rezultatele activității anului trecut școlastic au fost îmbucurătoare, der — după cum dice însuși raportul — rezultatele ar pute fi și mai îmbucurătoare, dacă intră tinerimea română dela universitate s'ar interesa de societatea „Petru Maior”. „Este considerabil numărul acelor universitari români aici, cari nici membri nu s'au făcut” — se dice în raportul societății. „Astfelă dintre frații din părțile Maramureșului nici în anul acesta nu s'a înscris de membru nici unul; din părțile sătmărene numai pe un „frate” am putut să-lăta în mijlocul nostru”.

Constatarea acesta, ce-o face raportul este foarte tristătoare. Indiferentismul acesta, care ne uimesce, trebuie să ne oteze cât mai curând. Așteptăm — căci suntem în drept — ca tinerimea noastră, fără deosebire de provincă și ținut, să îmbrățișeze d'aci înainte această societate cu căldura și dragostea convenită ei, căci mari și nobile sunt scopurile ce ea le urmărește, și sfântă este datorința ce o au tinerii români

universitari, din ori și ce parte, față de neamul din care s'au născut.

Societatea a numărat în anul acesta 22 membri fundatori, 33 membri onorari, 42 membri ordinari și 1 membru ajutător. Societatea cu durere amintescă, că a suferit pierderi prin mărta fericitului Antoniu Moosonyi de Foeni, Nicolae F. Negruțiu, membri fundatori și a lui Ladislau Vaida, membru onorari.

A ținut societatea în anul acesta 2 ședințe generale ordinare, 5 ședințe generale extra-ordinare și 16 ședințe ordinare săptămânale, în cari s'a pertrat și rezolvat agendele societății și s'au citit lucrări și critice din partea membrilor.

Societatea în ședința sa generală din 14 Martie or respectu la șul 10 din statute a aclamat de membru fundator pe Excel. Sa P. S. D. episcop Mihailă Pavelu.

Dela edarea almanachului, hotărâtă în 1887/8, societatea în ședința sa generală extraordinară din 14 Martie a fost silită să abdică. Societatea a fost constrinsă spre acest conclud de împregiurarea, că nu a putut avé sprigunul recerut la autorii noștri.

Tot în ședința gen. din 14 Martie s'a decis, ca aflându-se între operatele membrilor, cari s'au citit în decursul anului în ședințele societății, lucrări de o valoare mai mare literară, societatea să publice de aci înainte pe una din acele ca adnex la raportul său general anual. Cu referință la acest conclud, societatea a hotărât în ședința sa generală din 28 Maiu a. c. să tipărească cu concursul autorului, — ca adnex la raportul gen. din estan în 800 exemplare, în broșură separată, tragedia în 5 acte intitulată „Horia” de membrul Ghiță Popp, ca cea mai de valoare literară din câte lucrări s'au prezentat și citit în anul acesta.

Biblioteca numără cu finea acesti an 1313 opuri în 1603 volume. Biblioteca s'a înmulțit în decursul anului cu 76 opuri în 98 volume, exclusiv prin donațiuni din partea autorilor și a altor binevoitori, cum și prin înregistrarea unor reviste literere periodice. Cabinetul de lectură pus la dispozițiunea membrilor, a fost în anul acesta înzestrat cu 22 foi, diare politice și reviste literere-sciințifice.

Avera în bani a societății, consistă din 4472fl. 82 cr. Fondurile societății se administrează de Magnif. Sa dl. Antoniu Schiau procuror la bunurile erariale, ca curator al societății.

Societatea a împărțit și anul acesta 3 studenți universitari cu locuință în localitatea sa.

Din valorosul op al lui Petru Maior: „Istoria pentru inceputul Românilor în Dacia,” edată de societate încă în anul 1883, mai are 400 exemplare.

În decursul anului au intrat la societate 59 piese, cari se află toate păstrate în arhivă; 6 delă societate s'a trimesu 52 corespondențe. Comitetul a a ținut 20 ședințe.

Comisiunea literară a desbătut și criticat în ședințele sale operatele des-

tinute a fi cetite în ședințele societății. Membrii: Ioană Curița, abs. de filos. a cetit tractatul său: „Despre originea limbii românești”. Valeriu Bransce, stud. fil., a prezentat fasciculul d-lui doctor A. Șuluf-Cărpenișan „Grăul ardelenesc în raport cu limba literară de dincoace de Carpați.” Emilian Popescu, stud. fil., a cetit în două ședințe studiul său despre: „Risipirea Ierusalimului de Ioană Barac pe basa opului istoric grecesc Iosif Flaviu: „Resbelul iudaic”. George Morariu a cetit în o ședință prima disertațiune din ciclul său despre „Morbus Venerei”. Ioană Bunea, stud. fil., a cetit o disertațiune intitulată: „Ideile lui Winkelmann despre frumos”. G. Popp Lemenyi, stud. tech., a cetit o lucrare despre „Trenurile electrice”, însoțită totodată de experimente. George Morariu, stud. med., a cetit disertațiunea a doua din ciclul său despre „Chancre”, vorbind în special despre ulcus molle, anatomia patologică, simptomele, diagnosa, diferența lui de alte ulcus-uri și în fine despre terapie. Iosif Blaga, stud. fil., a cetit studiul său intitulat: „Teoria reproducției ideilor”. V. Bransce, stud. fil., a cetit o critică asupra novelor „Jertfa și Gelosia” de N. S. Rădulescu Niger (Bucuresci 1891). George Popp, st. fil., a cetit studiul său: „De unde a intrat povestea Arghir și Elena în literatura maghiară.” George Morariu a cetit în două ședințe studiul său despre „Syphilis” (Lues). George Popp a cetit în două ședințe lucrarea sa „Horia”, tragedia în 5 acte. Și în anul tr. școl. s'a redactat foia societății „Rosa cu Ghimpi”.

Telegramele „Gaz. Trans”.

(Serviciul biroului de cor. din Pesta).

Bistrița, 15 Septembrie. Manevrele de er, ce au decurs până la 1 oră după prânț, s'au terminat cu retragerea partii de nord până la Szasz-bodok. Regele și archiducii vizitară frumoasă pozițiune a artileriei. Majestatea Sa distinse pe generalul Lahovary cu o conversațiune mai lungă. La 6 ore a fost un prânț de curte cu 49 de tacămuri, la care a luat parte și generalul Lahovary cu adjutantul său căpitanul Ghica.

Berlin, 14 Septembrie. Bismark a declarat unor deputați amici ai săi, că nu va veni în parlament.

Cununiă. D-lă Georgiu Șandor, proprietar în Cuișdiu, și d-ra Măriora Grozavă din Orșova se vor cununa Duminecă, în 8 (20) Septembrie c. în biserica română gr. or. din Orșova.—Dorim fericire tinerei părech!

Proprietar:
Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil interimar:
Gregoriu Maior.

tăm pentru sarcina ce și-a luat-o în interesul causei române de a infățișa literatura noastră națională în adevărată sa coloare publicului cult european și în deosebi, în Germania, unde până acum nu era mai de loc cunoscută activitatea intelectuală a poporului român.

Bucuresci, 28 August.

Teofil Frâncu.

(11)

PILLONE.

Novelă, de G. Bergso. tradusă de Ucu Paolo.

„De acum înainte încep pentru Pillone o altă viață. Străbătuse cu tălău său desimea codrilor, pentru ca se cunoscă toate pescerile, 6 Petruccio îl învăță să cunoscă viața de mare. Aci punea plasa în apă, aci urma pe cufundătorii, cari asemenea unor rațe seltatice se cufundă până în fundul mării, ca să scotă stridii, bureți și corală. El învăță să lăpăteze, să înote și să se cufundă în apă. Ceea ce luse cuprinse mai lesne cu mintea, era ca se cunoscă din depărtare bărcile agenților vamali și drumurile, pe cari mergeau contrabandiștii în excursiunile lor nocturne. Delă

Amalfi până la Salerno, dele Salerno la Capri, dela Capri la Ischia, Cap Misene și Posillipo — îi erau drumurile și locurile cunoscute și între omii acestia oțeliți și îndrăzneți, cari se jucau cu viața, deveni și el atăt de oțelit și îndrăzneț, încăt chiar Petruccio îl admira și-lă folosia ca spion în întreprinderile sale mai periculoase. Tote vâgăunile strimte, și pescerile misterioase, pe cari le forma stâncile de pe țărmure, le cunosea Pillone ca pe Ave Maria, și de multe ori avură să-i mulțămescă lui Pillone scăparea lor. Într-o nopte ajunse lucrul la o luptă crâncenă cu agenții vamali, Petruccio fu împușcat și puține zile mai târziu rămase Pillone 6rași fără ajutor și părăsit pe pieta din Amalfi.

„De multe ori decide o împrejurare mică viitorul unui om; tot așa se întâmplă și cu Pillone. În pieta locuia un librar, în galantarul cărui se afla câteva cărți vechi. Copilul își alesese partea acesta a pieței ca loc de preumblare, pentru că aci s'olea înocăldia mai tare 6ra și oșpeții din cărciuma mărđară îi dădeau din când în când câteva un bănu său o bucată de pâne, când plecau acasă. Însă copilului încep să-i fi

urită; căci aci nu era nimeni, care să se jõe cu copilul adoptat de Petruccio, și el nu mai avea poftă se c6ra protecțiune dela magistrat. Pe când se juca cu câni din pieta, și demultori le răpea din prada ror, luă un cărbune și încep să desemneze cu el pe nisce lespeți de pieta său pe p6reții cei albi ai caselor.

„Într-o di, pe când imita literile, pe cari le v6duse în galantarul librarului, simți că cineva îl bate amical pe spate. Era un bărbat, care dela m6rtea tatălui său se interesa foarte tare de d6nsul, 6r copilul era așa de sficos, încăt voia se fugă, deși bărbatul îl privea cu blândete. Era vechiul scriitor, pe care-lă cunosea bine Pillone, și care se ocupa cu compunerea scrisorilor amor6se, căpătând pentru fiă-care câte 6ee tornese”. Acum el voia să-lătescă meseria și v6dend că Pillone are aplicațiune oătră arta acesta, care era în Amalfi ținută de foarte grea, îi făcu propunerea, să-lă inițieze în secretele acesteia și Pillone primi cu bucurie oferta acesta — căci era mândru, că putea se învețe a scrie!

*) nisce bani italieni.

„Ce viață deosebită se desfășura de aci înainte pentru copilul cel viciu! Trebuia se cred, că n'are destul răbdare, ca se facă literile acelea, pe cari i le cerea pedanlul său învățtor. Pillone înse lucra ca o albină: el simțea, că în arta acesta secretă zace o putere nemărginită, cu care putea să stăpănească pe semenii săi. A domni, a domni — în cuvântul acesta era ceva, ce-i pre-ocupa cu totul spiritul său; el învățase, ce va se dică a fi sclav!

„Dela scriitorul acesta ajunse el în comptoarul notarului din Amalfi, și urmându-l pe acesta într-o călătorie de afaceri la Neapole i se făcu oferta, să între în serviciu la cel mai bun avocat de aci, cărui îi plăcu mintea ageră a copilului. În fine își ajunse scopul. Nu mai era copilul desprețuit el păzitorului de capre, care trebuia se umble din casă în casă pentru ca să capete câțiva bani; el era acum signore, purta haine negre și locuia într'un palat; acesta nu-i f6 destul. — El năsuia la ceva mai mare.

(Va urma).

Cursul pieteii Braşov.

Table with exchange rates for various currencies and goods in Braşov, including gold, silver, and paper money.

Table with exchange rates for various currencies and goods, including gold, silver, and paper money.

Cursul la bursa din Viena.

Table with stock market rates from Vienna, including gold, silver, and various bonds.

Banca generală de asigurare mutuală „Transilvania” în Sibiu caută un acuisitor pentru asigurări pe viaţă pe lângă condiţiuni favorabile.

Avisul d-loru abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţi ca la reînnoirea prenumeraţiunei să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal şi numerii de pe fâşia sub care au primitu diarul nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurită şi să arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.”

ABONAMENTE

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Preţul abonamentului este: Pentru Austro-Ungaria: Pe trei luni . . . . . 3 fl. — Pe şese luni . . . . . 6 fl. — Pe un an . . . . . 12 fl. —

Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Pentru Austro-Ungaria: Pe an . . . . . 2 fl. — Pe şese luni . . . . . 1 fl. — Pe trei luni . . . . . 50 cr. Pentru România şi străinătate: Pe an . . . . . 8 franci. Pe şese luni . . . . . 4 franci. Pe trei luni . . . . . 2 franci.

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se voru abona din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurită şi a arăta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilu din 20 Iulie 1891.

Large railway schedule table with columns for routes (Budapesta-Predealu, Predealu-Budapesta, B.-Pesta-Aradu-Teius, etc.) and rows for stations and train times.